

Psycholingwistyka
Psycholinguistics

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok III/ Semestr V
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia stosowana
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	24	5	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	24			
Praca własna studenta	75	81			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z przedmiotem badań psycholingwistyki i charakterystycznymi dla niej metodami badań.
2.	Zapoznanie studentów z modelami teoretycznymi i wynikami reprezentatywnych badań z zakresu mentalnej reprezentacji języka, rozwoju kompetencji językowych w dzieciństwie oraz przyswajania drugiego języka w dzieciństwie i w dorosłości.
3.	Zapoznanie studentów z możliwościami wykorzystania dorobku naukowego współczesnej psycholingwistyki w zróżnicowanych kontekstach praktycznych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie metody badawcze stosowane w psycholingwistyce do pomiaru poszczególnych elementów języka, fenomenów komunikacyjnych i umiejętności językowych.	Ps_WG04_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna współczesne rozumienie rozwoju kompetencji komunikacyjnych i przyswajania pierwszego i drugiego języka.	Ps_WG06_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student rozumie współczesne modele teoretyczne reprezentacji języka w umyśle, dwujęzyczności, rozumienia humoru werbalnego i mowy niedosłownej oraz czytania.	Ps_WG10_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi dobrać adekwatne metody badawcze i/lub miary do wskazanego problemu badawczego lub zjawiska/procesu z zakresu psycholingwistyki.	Ps_UW04_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu psycholingwistyki w praktycznych kontekstach edukacyjnych i klinicznych, w szczególności związanych z nauczaniem języka i logopedią.	Ps_UO01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji, rozwiązywania problemów).
U3	Student potrafi współpracować w zespole w kontekście badań naukowych z zakresu psycholingwistyki.	Ps_UO01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji, rozwiązywania problemów).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do dyseminacji trafnej i aktualnej informacji odnośnie uczenia	Ps_KK01_Lic	Aktywność w trakcie zajęć

	się języków obcych i dwujęzyczności.		(dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do samodzielnego rozwoju w kierunku kariery naukowej i/lub praktycznej w obszarze psycholingwistyki	Ps_KR02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do samodzielnej, krytycznej analizy nowych doniesień naukowych z zakresu psycholingwistyki, w szczególności pod kątem jakości metodologicznej badań.	Ps_KK01_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Lingwistyka vs. psycholingwistyka vs. psychologia poznawcza. Pytania badawcze psycholingwistyki.	3	2
2.	Język jako ludzka zdolność. Język i komunikacja ludzi vs. formy komunikacji zwierząt. Struktura języka. Hipotezy ewolucji języka i mowy.	3	2
3.	Mózgowe podłoża języka. Zaburzenia rozwoju językowego, analizy przypadków uszkodzeń mózgu. Obszary mózgu odpowiedzialne za elementy języka i komunikacji. Badania struktur mózgowych vs. badania procesów neuronalnych w kontekście komunikacji.	3	2
4.	Język w perspektywie rozwojowej I. Przyswajanie wzorców dźwiękowych języka i rozpoznawanie słów. Wzorce i tendencje w przyswajaniu mowy – dane eksperymentalne. Przyswajanie korespondencji między dźwiękami, słowami i znaczeniem. Formowanie semantycznych kategorii.	3	3
5.	Język w perspektywie rozwojowej II. Pojęcie gramatyki i składni i ich umysłowe reprezentacje. Uniwersalna gramatyka. Przyswajanie i rozumienie gramatyki i składni. Rola otoczenia językowego dzieci w rozwoju językowym – dane empiryczne.	3	3
6.	Rozumienie języka. Percepcja słuchowa mowy, adaptacja do niedoskonałych sygnałów. Słownictwo w umyśle. Pojęcie mentalnego leksykonu. Proces rozumienia mowy i języka pisanego na poziomie liter, słów i zdań. Procesy społeczno-poznawcze w rozumieniu mowy.	3	3
7.	Psycholingwistyka mowy. Myślenie vs. mówienie. Fazy produkcji języka. Dyskurs i produkcja narracji. Adaptacja mowy do odbiorcy.	3	2
8.	Dwujęzyczność. Definicje i koncepcje. Mentalne modele dwujęzyczności. Rozwój dwujęzycznych dzieci, rola podobieństw i różnic między języka – badania empiryczne. <i>Bilingual advantage</i> . Dwujęzyczność w dorosłości. Wielojęzyczność – różnice ilościowe czy jakościowe?	3	3
9.	Zaburzenia języka. Zaburzenia rozwojowe produkcji i rozumienia języka. Dysleksja i dysgrafia. Zaburzenia wynikające z uszkodzeń mózgu. Lingwistyczne markery zaburzeń psychicznych – metodologia LIWC.	3	2
10.	Psycholingwistyka w praktyce – obszary zastosowań. Edukacja, logopedia, programowanie i sztuczna inteligencja.	3	2
Razem		30	24

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i prezentacja, dyskusja, debata, analiza przypadków i przykładów.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin		
		Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

1.	Lektura obowiązkowa	TAK	45	51
2.	Przygotowanie do egzaminu	TAK	30	30
Razem			75	81

Literatura obowiązkowa

1.	Fernandez-Helen, E. M., Cairns, S. (2017). <i>The handbook of psycholinguistics</i> . Wiley.
2.	Purba, N. (2018). The role of psycholinguistics in language learning and teaching. <i>Tell Journal</i> , 6(1), 47-54.
3.	Kellog, R. T. (2015). <i>Fundamentals of cognitive psychology</i> . SAGE.

Literatura uzupełniająca

1.	Banasik-Jemielniak, N. B. J. N., & Kalowski, P. K. P. (2022). Socio-cultural and individual factors in verbal irony use and understanding: What we know, what we don't know, what we want to know. <i>Review of Communication Research</i> , 10.
2.	Gauvain, M. (2022). <i>Cognitive development in infancy and childhood</i> . Cambridge University Press.
3.	Gozdawa-Golebiowski, R., Foryś-Nogala, M., & Walenta, M. (2024). Investigating Polish EHE teachers' practices and beliefs. A survey-based analysis. <i>Journal of English for Academic Purposes</i> , 68, 101354.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	